

HOOFDSTUK 5 SIGNALISATIE EN REGLEMENTERING

INLEIDING

Dit hoofdstuk gaat in op de signalisatie die in functie van het fietsverkeer van toepassing is. Het gaat hier zowel over borden en markeringen in normale gebruikssituaties, als over de te voorziene signalisatie bij de uitvoering van werken op of nabij fietstrajecten.

De verticale (borden) en horizontale (markering) signalisatie is cruciaal voor de eenvormigheid en leesbaarheid van de fietstrajecten en speelt dan ook een belangrijke rol in het bevorderen van de verkeersveiligheid. De wegbeheerder dient de hier beschreven richtlijnen te volgen en loopt in geval van niet naleving van deze aanbevelingen en regelgeving, het gevaar aansprakelijk gesteld te worden bij mogelijke ongevallen.

Het hoofdstuk bestaat uit twee grote delen. Het eerste heeft betrekking op de signalisatie in een normale gebruikssituatie. Het tweede deel geeft een overzicht van alle typesituaties bij wegwerkzaamheden en de bijhorende wegsignalisatie.

5.1

VERKEERSBORDEN

Verkeersborden hebben tot doel de weggebruiker alert te maken voor gevaar of veranderende wegsituaties en informatie te verschaffen over wat toegelaten is en wat niet. Doel is verwarring en conflictsituaties zoveel mogelijk te vermijden. De hieronder weergegeven verkeersborden hebben allemaal rechtstreeks of onrechtstreeks betrekking op fietsers. In functie van de eenduidigheid en het gebruikscomfort van fietsers moet rekening gehouden worden met volgende uitgangspunten:

- Waar keuze mogelijk is tussen verbods- en gebodsborden, dient gekozen te worden voor de laatste: dit bevordert een positief fietsklimaat.
- Verkeersborden worden geplaatst waar zij wettelijk noodzakelijk zijn. Er dient over gewaakt te worden dat er geen onnodige borden geplaatst worden. Dat heeft enkel een negatief effect op de verkeersveiligheid.
- Verkeersborden of bewegwijzering specifiek voor fietsers dienen zoveel mogelijk gescheiden geplaatst te worden van specifieke informatie voor autoverkeer.

Borden en onderborden

De betekenis van een verkeersbord kan worden aangevuld, nader bepaald of beperkt door een wit opschrift of symbool op een rechthoekig onderbord met blauwe achtergrond dat onder het teken bevestigd is.

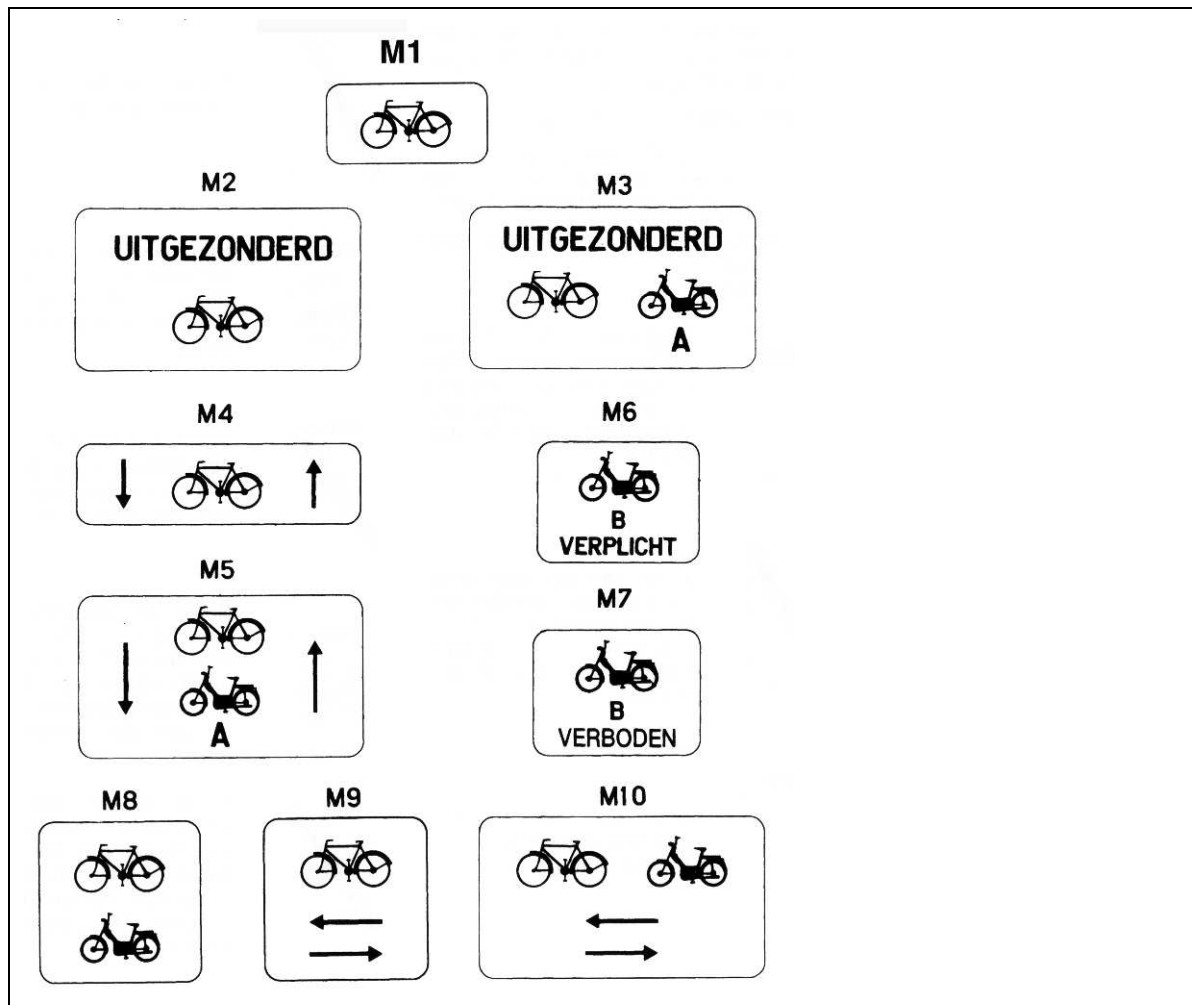
De onderborden betreffende de fietsen en tweewielige bromfietsen hebben evenwel zwarte opschriften en symbolen op witte achtergrond, en zijn één van de modellen M1 tot en met M10 (art. 65.2. van het Verkeersreglement).

Recente wetswijzigingen toepasselijk voor onderborden:

- beperkt eenrichtingsverkeer: *zie hoofdstuk 4.12.2*
- bromfietsen klasse A binnen bebouwde kom: *zie hoofdstuk 4.11.*
- fietsen op busstrook: *zie hoofdstuk 4.9.4.2*

'Voor de verkeersborden die een maatregel ter kennis brengen die alleen moet nageleefd worden door de fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen, mogen de afmetingen van borden teruggebracht worden tot minimum 0,30 m.' (art. 6.4.3. van het MB van 11.10.1976)

Opschriften op en afmetingen van de borden M1 tot en met M10 zijn beschreven in bijlage 5 van dit MB.

Figuur 5.1 Onderborden

Gevaarsborden

A25 = oversteekplaats voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen of plaats waar die bestuurders van een fietspad op de rijbaan komen. (art. 66 van het Verkeersreglement)

'Moeten gesignaleerd worden:

- de plaatsen buiten de kruispunten, waar de fietsers en de bestuurders van tweewielige bromfietsen verplicht zijn het fietspad te verlaten om de rijbaan op te rijden;
- de oversteekplaatsen voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen gelegen buiten de bebouwde kom en die niet bestemd zijn voor het oversteken van een kruispunt.' (art. 7.8. van het MB van 11.10.1976)

Vanuit verkeersveiligheidsoogpunt verdient het aanbeveling de hierboven beschreven situaties zoveel mogelijk te vermijden, waardoor dit verkeersbord op termijn steeds minder in het wegbeeld zal verschijnen.

Figuur 5.2 A25

Voorrangsborden

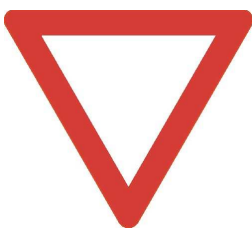
- **B1 (omgekeerde driehoek) = voorrang verlenen;**
- **B5 (stop-zeshoek) = stoppen en voorrang verlenen;**
- **B17 (driehoek met Sint-Andrieskruis) = kruispunt waar de voorrang van rechts geldt.**

Bij een B1-bord (art. 8.1), een B5-bord (art. 8.3.) en een B17-bord (art. 8.9. van het MB van 11.10.1976) moet een onderbord M9 of M10 geplaatst worden:

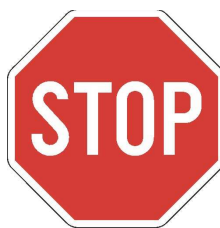
- *'wanneer bij het oprijden van een kruispunt een fietspad dat in twee richtingen bereden wordt gemarkeerd is;*
- *wanneer op een openbare weg met eenrichtingsverkeer het verkeer van fietsers en eventueel van bestuurders van tweewielige bromfietsen in beide richtingen toegelaten is' (art. 8 van het MB van 11.10.1976).*

Bij een B1-bord (art. 8.1 van het MB van 11.10.1976) en een B5-bord (art. 8.3 van het MB van 11.10.1976) moet een onderbord M8 geplaatst worden:

- *'wanneer het verkeersbord alleen geldt voor de fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen en de plaatsing wegens de bijzondere plaatsgesteldheid misleidend kan zijn voor de andere weggebruikers' (art. 8 van het MB van 11.10.1976)*

Figuur 5.3 B1

Figuur 5.4 B5

Figuur 5.5 B17

Verbodsborden

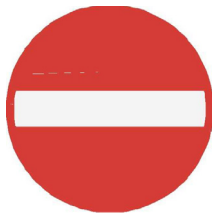
C1 = verboden richting, voor iedere bestuurder

De betekenis van het verkeersbord C1 mag niet beperkt worden, tenzij in enkele gevallen:

Indien de plaatsgesteldheid het toelaat, mag eveneens van deze regel afgeweken worden ten gunste van de fietsers en eventueel de bestuurders van tweewielige bromfietsen van klasse A.

'In dit geval:

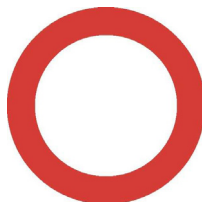
- *wordt het verkeersbord C1 aangevuld met een onderbord van het model M2 of M3;*
- *wordt het verkeersbord F19 aangevuld met een onderbord van het model M4 of M5.'*
(art. 9.1. van het MB van 11.10.1976)

Figuur 5.6 C1

C3 = verboden toegang in beide richtingen, voor iedere bestuurder

Mag aangevuld worden met de onderborden M2 (= verbod geldt niet voor fietsers) of M3 (= verbod geldt voor fietsers noch voor bromfietsers klasse A). Op het M3-bord mag de letter A weggelaten worden indien het verbod evenmin geldt voor tweewielige bromfietsers klasse B (art. 68.4.2° van het Verkeersreglement).

Figuur 5.7 C3

C9 = verboden toegang voor bestuurders van bromfietsen

Fiauur 5.8 C9

C11 = verboden toegang voor bestuurders van rijwielen

Figuur 5.9: C11

Bij gelijktijdig gebruik van de symbolen van de verkeersborden C9 en C11 worden deze op eenzelfde verkeersbord gegroepeerd. Zij mogen ook met andere silhouetten op eenzelfde bord gegroepeerd worden, tot drie binnen de bebouwde kom en tot twee buiten de bebouwde kom. (art. 9.3. van het MB van 11.10.1976)

Figuur 5.8: C9

C31 = verbod aan het volgend kruispunt af te slaan in de richting door de pijl aangegeven

Mag aangevuld worden met de onderborden M2 (= verbod geldt niet voor fietsers) of M3 (= verbod geldt noch voor fietsers noch voor bromfietsers klasse A). Op het M3-bord mag de letter A weggelaten worden indien het verbod evenmin geldt voor bromfietsers klasse B. (art. 68.4.2° van het Verkeersreglement).

D1 of D3 verdienen over het algemeen de voorkeur op C31, maar niet bij fietsverkeer in tegenrichting:

'Wanneer op de verboden richting een uitzondering bestaat voor de fietsers en eventueel voor de bestuurders van tweewielige bromfietsen klasse A, moet het C31-bord gebruikt worden i.p.v. het D3-bord, en mag het C31-bord gebruikt worden i.p.v. het D1-bord.'

Wanneer het C31-bord niet van toepassing is voor fietsers en eventueel ook niet voor bromfietsers klasse A, dan wordt een M2- of een M3-onderbord gebruikt. (art. 9.5. van het MB van 11.10.1976)

Figuur 5.10: C31

Gebodsborden

D1 = verplichting de door de pijl aangeduide richting te volgen

'Indien de plaatsgesteldheid het toelaat, mag eveneens van deze regel afgeweken worden ten gunste van de fietsers en eventueel de bestuurders van tweewielige bromfietsen van klasse A.

In dit geval wordt het verkeersbord D1 aangevuld met een onderbord van het model M2 of M3.' (art. 10 van het MB van 11.10.1976)

Figuur 5.11 D1

D7 = verplicht fietspad

'De betekenis van de gebodsborden kan worden aangevuld wanneer het fietspad moet of niet mag gevolgd worden door de bestuurders van tweewielige bromfietsen van klasse B.

In dit geval wordt het D7-bord aangevuld met een onderbord M6 of M7.' (art. 10 van het MB van 11.10.1976)

Bromfietsen klasse B mogen vanaf 1 januari 2005 niet meer rijden op fietspaden binnen de bebouwde kom.

Figuur 5.12 D7

'Dit verkeersbord moet na elk kruispunt herhaald worden. Indien de plaatsgesteldheid het rechtvaardigt, mag het evenwijdig met het fietspad geplaatst worden.'

Het onderbord dat voor de tweewielige bromfietzers klasse B het fietspad verplicht maakt of het hen verbiedt, moet geplaatst worden in functie van de breedte van het fietspad en van het verkeer op dit fietspad en op de rijbaan. (art. 10.4 van het MB van 11.10.1976)

D9 = deel van de openbare weg voorbehouden voor het verkeer van voetgangers, van fietsen en van tweewielige bromfietsen klasse A

'De scheiding tussen het voetgangersgedeelte enerzijds en het gedeelte voor fietsen en tweewielige bromfietsen klasse A anderzijds wordt gerealiseerd door:

- *hetzij een witte doorlopende streep;*
- *hetzij een andere wegbedekking (een andere kleur of materiaal);*
- *hetzij om het even welke fysische scheiding (hoogteverschil, ander legpatroon);*
- *hetzij door een combinatie uit deze middelen.*

Desgevallend worden de symbolen op dit bord omgewisseld' (art. 10.5. van het MB van 11.10.1976)

Figuur 5.13 D9

D10 = als een deel van een openbare weg aangeduid is met het bord D10, dan moeten fietsers dit deel van de openbare weg gebruiken; verboden voor bromfietsen klassen A en B (art. 9 Straatcode - vanaf 1 januari 2005).

Figuur 5.14 D10

Aandachtspunt: Verkeerslichten voor fietsers

Wanneer de driekleurige verkeerslichten het verlichte silhouet van een fietser voorstellen, gelden deze lichten slechts voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsers. Deze lichten mogen slechts geplaatst worden waar een fietspad met het verkeersbord D7 of D9 aangeduid is (art. 3.4 van M.B. van 11.10.1976).

Borden betreffende stilstaan en parkeren

E9a = parkeren toegelaten

'Een opschrift op een onderbord mag een voorbehouden plaats aanduiden waar fietsen en tweewielige bromfietsen mogen opgesteld worden.

In dit geval wordt het verkeersbord aangevuld met een onderbord van het model M1 of M8.' (art. 11.3. van het MB van 11.10.1976)

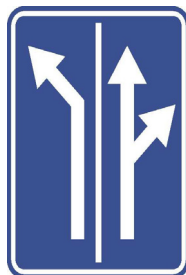

Figuur 5.14 E9a

Aanwijzingsborden

F13 = kondigt pijlen op de rijbaan aan en schrijft de keuze van een rijstrook voor

'Wanneer voorsorteerstroken voorbehouden aan fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen werden afgebakend, moet het verkeersbord F13 aangevuld zoals bedoeld in art. 71.2. van het algemeen, geplaatst worden.' (art. 12.4. van het MB van 11.10.1976)

Figuur 5.15 F13

F14 = opstelvak voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen

Voor dit verkeersbord zijn geen plaatsingsvoorwaarden voorzien. Evenwel is het aangewezen dit verkeersbord te plaatsen wanneer markeringen die een opstelvak aanduiden zijn aangebracht (zie 5.2 markeringen).

Figuur 5.16 F14

F19 = openbare weg met eenrichtingsverkeer

Het F19-bord wordt aangevuld met een M4- of een M5-onderbord wanneer het verkeer van fietsers en eventueel van tweewielige bromfietzers klasse A in tegenrichting wordt toegelaten. (art. 12.6.3° van het MB van 11.10.1976)

Figuur 5.17 F19

F34.b1 en F34.b2 = aanbevolen reisweg voor fietsers

Beide borden, die alleen in vorm maar niet in inhoud verschillen, geven een aanbevolen reisweg voor bepaalde categorieën weggebruikers. Deze kunnen zijn: rijwielen, ruiters en voetgangers.

Voor beide borden geldt:

- De plaatsing van deze verkeersborden mag het zicht van de gebruikers op de openbare weg zo weinig mogelijk belemmeren.
- Het symbool van de categorieën van de betrokken weggebruikers wordt steeds aangeduid. Op het F34.b.2.-bord zijn de vermelding van de bestemming en de pijl facultatief.
- Deze verkeersborden mogen gebruikt worden voor de aanduiding van bestemmingen. De afstand in km en gedeelten van km kan op bord F34b.1 aangeduid worden.
- De verkeersborden F34b worden in beginsel gescheiden van de verkeersborden F29 tot F37 en zijn zo geplaatst dat ze zichtbaar zijn voor de weggebruikers op wie ze betrekking hebben.
- Wanneer verkeersborden F34b evenwel samengebracht worden met verkeersborden F29 tot F37, worden zij boven de borden F34a tot F37 geplaatst. In voorkomend geval, worden de borden F34a tot F37 niet geplaatst om zich te schikken naar de bepalingen van art. 12.9.2.3° en 4° van het MB van 11.10.1976.

Figuur 5.18 F34.b1

Figuur 5.19 F34.b2

F34.c1 en F34.c2 = aanbevolen reisweg voor fietsers naar toeristische bestemmingen

Beide borden, die alleen in vorm maar niet in inhoud verschillen, geven een aanbevolen reisweg voor bepaalde categorieën weggebruikers naar toeristische bestemmingen. Deze kunnen zijn: rijwielen, ruiters en voetgangers.

Voor beide borden geldt:

- De plaatsing van deze verkeersborden mag het zicht van de gebruikers op de openbare weg zo weinig mogelijk belemmeren.
- Het symbool van de categorieën van de betrokken weggebruikers wordt steeds aangeduid. Op het F34.c2.-bord zijn de vermelding van de bestemming en de pijl facultatief.
- Deze verkeersborden mogen gebruikt worden voor de aanduiding van de reisroute naar plaatsen van toeristische aard. De afstand in km en gedeelten van km kan op bord F34.c1 aangeduid worden.

Figuur 5.2 F34.c1

Figuur 5.21 F34.c2

Aandachtspunt: recreatieve fietsbewegwijzering

Met betrekking tot de recreatieve bewegwijzering van fietsroutes bestaan er naast de borden F34c1 en F34c2 van het verkeersreglement ook richtlijnen van Toerisme Vlaanderen. Het is van belang hier rekening mee te houden: *Richtlijnen voor de bewegwijzering van toeristische fietsroutenetwerken, ruiter- en wandelroutes, Toerisme Vlaanderen, 2001.*

De richtlijnen schrijven de bewegwijzering voor van volgende types fietsroutes:

- **Toeristisch-recreatieve rondrijroutes (30-50 km):**
Deze routes worden aangeduid met een zeskantig bord met een witte achtergrond en tekstschriften in het rood.

Foto 5.1 Bord toeristisch-recreatieve rondrijroute

- **Landelijke fietsroutes (doorgaande of langeafstandsroutes):**

Deze routes worden aangeduid door een rechthoekig bord met witte achtergrond en tekstopschriften in het groen.

Foto 5.2 Bord landelijke fietsroute

- **Bewegwijzering van fietsroutenetwerken (knooppuntenbewegwijzering)**

Bij knooppuntenbewegwijzering ontwikkelt men een netwerk van fietsroutes. Kruisingen van fietsroutes noemt men knooppunten en elk knooppunt krijgt een nummer. De knooppuntborden hebben een witte achtergrond en groene knooppuntopschriften.

Figuur 5.22 vb. knooppunten Antwerpse Kempen

Figuur 5.23 vb. knooppunten Antwerpse Kempen

- **Bewegwijzering van fietsroutenetwerken (doelenbewegwijzering)**

Bij doelenbewegwijzering maakt men verbindingen tussen verschillende bestemmingen/doelen. Naast de eerstvolgende bestemming worden eventueel verdere bestemmingen aangeduid met de respectievelijke afstanden.

De hoofddrager bij doelenbewegwijzering is de **oriëntatiepaddestoel**. Binnen de bebouwde kom kan de weinig opvallende oriëntatiepaddestoel vervangen worden door een **keuzebord**. Dit bord is rechthoekig met een witte achtergrond en een groene opdruk (idem paddestoel).

Foto 5.3 Oriëntatiepaddestoel

figuur 5.24 vb. doelenbewegwijzering Dilleland

F50 = oversteekplaats voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen

'Dit verkeersbord moet geplaatst worden ter hoogte van een oversteekplaats voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen.

Het wordt evenwel niet geplaatst aan de oversteekplaatsen voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen die beschermd worden door driekleurige verkeerslichten.' (art. 12.13bis van het MB van 11.10.1976)

Figuur 5.25 F50

F50bis = bestuurders die van richting veranderen worden gewezen op fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen die dezelfde openbare weg volgen

'Dit verkeersbord mag slechts geplaatst worden wanneer de bestuurders die van richting veranderen onvoldoende zicht hebben op de fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen die aan het kruispunt de rijbaan gaan oversteken.

Eventueel kunnen de reproducties van de verkeersborden A21 en A25 samen aangebracht worden.' (art. 12.13ter van het MB van 11.10.1976)

Figuur 5.26 F50bis

F99a en F101a = weg (en einde van de weg) voorbehouden voor het verkeer van voetgangers, fietsers en ruiters

Het verkeersbord mag aangepast worden volgens de categorie(ën) van weggebruiker(s) die tot deze weg is (zijn) toegelaten.

- zij mogen door geen enkel onderbord aangevuld worden;
- zij mogen niet gebruikt worden voor de bebakening van een voetgangerszone.' (art. 12.23 van het MB van 11.10.1976)

Figuur 5.27 F99a

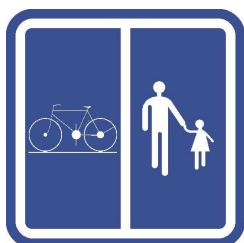

Figuur 5.28 F101a

F99b en F101b = weg (en einde van de weg) voorbehouden voor het verkeer van voetgangers, fietsers en ruiters met aanduiding van het deel van de weg dat bestemd is voor de verschillende categorieën van weggebruikers

Het verkeersbord mag aangepast worden volgens de categorie(ën) van weggebruiker(s) die tot deze weg is (zijn) toegelaten.

- zij mogen door geen enkel onderbord aangevuld worden;
- in voorkomend geval mogen de symbolen op de borden omgewisseld worden;
- zij mogen niet gebruikt worden voor de bebakening van een voetgangerszone;
- de ruimte die aan elke categorie van weggebruikers voorbehouden is moet duidelijk zichtbaar zijn.' (art. 12.24 van het MB van 11.10.1976)

Figuur 5.29 F99b

Figuur 5.30 F101b

F103 en F105 = begin (en einde) van een voetgangerszone

Deze verkeersborden mogen aangepast worden volgens de categorie van weggebruikers die toegang hebben tot de voetgangerszone waaronder ook fietsers.

- deze borden worden rechts geplaatst aan elke toegang tot de voetgangerszone en mogen links herhaald worden;
- deze borden mogen slechts geplaatst worden indien de zone een handels of toeristische activiteit heeft;
- de toegang van de fietsers wordt aangegeven in het zwart op het onderste gedeelte van het bord met vermelding van de uren van toegang en eventueel de dagen.

Figuur 5.31 F103

Figuur 5.32 F105

5.2

WEGMARKERINGEN

Overlangse markeringen die een fietspad aanduiden

'Het deel van de openbare weg dat afgebakend is door twee evenwijdige witte onderbroken strepen en dat niet breed genoeg is voor het autoverkeer, is een fietspad.' (art. 74 van het Verkeersreglement)

- 1 *Overlangse markeringen die een fietspad aanduiden moeten aangebracht worden op de kruispunten wanneer het fietspad deel uitmaakt van een openbare weg gesignaleerd door de verkeersborden B9 of B15 en een fietspad na het kruispunt verder loopt.
Zij mogen onder dezelfde voorwaarden worden aangebracht wanneer het fietspad deel uitmaakt van een openbare weg gesignaleerd door de verkeersborden B1, B5 of B17.*
- 2 *De onderbroken streep bestaat uit trekken van ongeveer 0,15 m breedte en van ongeveer 1,25 m lengte, met tussenafstanden van ongeveer 1,25 m.'* (art. 16 van het MB van 11.10.1976)

Aandachtspunt !

Het aanduiden van fietspaden, enkel door middel van langsmarkering wordt in dit vademecum afgeraden.

Foto 5.4 Overlangse markering – aanduiding fietspad - Dilsen

Dwarsmarkeringen

De oversteekplaatsen die de fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen moeten volgen om de rijbaan over te steken, worden afgebakend door twee onderbroken strepen gevormd door witte vierkanten of parallellogrammen. (art. 76.4. van het Verkeersreglement)

Foto 5.5 Dwarsmarkering fietsoversteek - Leuven

‘De afstand tussen de twee onderbroken strepen is minstens 1,00 m.

Deze onderbroken strepen worden gevormd door vierkanten of parallellogrammen met als zijde ongeveer 0,50 m en met een tussenafstand van ongeveer 0,50 m.

De dwarsmarkering moet aangebracht worden wanneer fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen de rijbaan moeten oversteken buiten het kruispunt of de rotonde.

Zij mag niet aangebracht worden op het kruispunt of de rotonde wanneer de fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen dezelfde voorraangeregels moeten naleven als de andere bestuurders.

De ondergeschiktheid aan het verkeer op de openbare weg die wordt overgestoken mag verduidelijkt worden door de verkeersborden B1 of B5.’ (art. 18.4. van het MB van 11.10.1976)

Andere markeringen

Markeringen die een opstelvak aanduiden voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen

'De zone, aansluitend op een fietspad, afgebakend door twee stopstrepen en waarin het symbool van een fiets in het wit is gereproduceerd duidt de plaats aan waar de fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen zich enkel tijdens de rode fase van de verkeerslichten mogen opstellen.

De andere bestuurders moeten tijdens de rode fase van de verkeerslichten stoppen voor de eerste stopstreep.' (art. 77.6. van het Verkeersreglement)

'Deze markering mag slechts aangebracht worden indien naast de rijstrook voor het autoverkeer een toeleidend fietspad gemarkeerd is van ongeveer 1,00 m breed.

Het toeleidend fietspad moet minimum 15 m lang zijn.

De lengte van het opstelvak moet minimum 4,00 m bedragen' (art. 19.5. van het MB van 11.10.1976)

Foto 5.6 Fietsopstelstrook - Aarschot

Markering van fietsvoorsorteerstroken

'Bij het naderen van een kruispunt mogen voorsorteerstroken voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen d.m.v. witte doorlopende strepen afgebakend worden. In deze stroken moeten in het wit het symbool van de fiets en de pijl die de te volgen richting aanduidt, worden gereproduceerd. Deze voorsorteerstroken zijn voorbehouden aan de fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen.' (art. 77.7. van het Verkeersreglement)

De voorsorteerstrook moet minstens 1,00 m breed zijn (aanbevolen min. 1,20 m).

De afmetingen van de pijlen en hun tussenafstand worden aangepast aan de plaatsgesteldheid.' (art. 19.6. van het MB van 11.10.1976)

Foto 5.7 Voorsorteerstrook voor fietsers – Aarschot

5.3

FIETSSIGNALISATIE BIJ WEGWERKZAAMHEDEN

De signalisatie van werken wordt wettelijk geregeld door de volgende documenten:

- 1 Ministerieel Besluit van 7 mei 1999 van toepassing op alle Belgische openbare wegen;
- 2 Standaardbestek 250 van toepassing op alle Vlaamse openbare wegen;
- 3 Aanvullende bepalingen (WG Charlier) enkel van toepassing op de Vlaamse gewestwegen.

De afdeling Verkeerskunde van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap heeft eind 2000 een cd-rom verspreid i.v.m. deze nieuwe wetgeving.

De manier waarop desgevallend de werfsignalisatie op fiets- en voetpad enerzijds en op de rijweg anderzijds dienen gecombineerd te worden, bleek niet altijd voor iedereen duidelijk. Daarom werden ten behoeve van dit *Vademecum Fietsvoorzieningen* een hele reeks combinatietekeningen uitgewerkt. Deze schetsen worden meegeleverd op een cd-rom in bijlage en is specifiek bedoeld voor ontwerpers en aannemers. De cd-rom bevat een hele reeks typesituaties die aan de hand van een beslissingstabel geselecteerd kunnen worden.

De bijgeleverde schetsen zijn een aanvulling op het gedeelte *Werfsignalisatie op niet-autosnelwegen* van de cd-rom van eind 2000.

HOOFDSTUK 5 SIGNALISATIE EN REGLEMENTERING	1
INLEIDING	1
5.1 Verkeersborden	1
Borden en onderborden	1
Gevaarsborden	2
Vorrangsborden	3
Verbodsborden	4
Gebodsborden	6 aanpassingen 2005
Borden betreffende stilstaan en parkeren	8
Aanwijzingsborden	8
5.2 Wegmarkeringen	14 aanpassingen 2005
Overlangse markeringen die een fietspad aanduiden	14
Dwarsmarkeringen	15
Andere markeringen	16 aanpassingen 2005
5.3 Fietssignalisatie bij wegwerkzaamheden	17